

Przewidziana przez ustawę o pomocy społecznej instytucja aktualizacji wywiadu środowiskowego wskazuje, że w postępowaniach prowadzonych z urzędu, organ pomocy społecznej ma prawo wykorzystać dane uzyskane w ostatnim wywiadzie środowiskowym a konieczność jego zaktualizowania dla potrzeb obecnego postępowania ocenić poprzez pryzmat wszystkich innych dokumentów (dowodów), niezbędnych do ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej strony i jednocześnie mających znaczenie prawotwórcze dla konkretnie prowadzonego postępowania (Wyrok WSA w Białymstoku z 1 grudnia 2015 r. II SA/Bk 451/15, orzeczenie nieprawomocne).

Stan faktyczny

W związku ze wzrostem wynagrodzenia, skarżącemu w niniejszej sprawie zmieniono wysokość partycypacji w ponoszeniu kosztów pobytu ojca w Domu Pomocy Społecznej poprzez wzrost tej kwoty. W uzasadnieniu decyzji organ podał, że wszczęcie postępowania w sprawie zmiany kwoty partycypacji skarżącego w ponoszeniu kosztów pobytu ojca w DPS, było następstwem ustalenia w czasie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego u skarżącego w styczniu 2015 r., że nastąpiła zmiana jego sytuacji dochodowej.

Skarżący wniósł odwołanie od powyższej decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, gdzie opisał swoją sytuację życiową, zły stan zdrowia, konieczne wydatki własne, sprawowanie faktycznej opieki nad matką, niski dochód netto, wykorzystanie kwoty uzyskanej pożyczki na konieczne życiowe wydatki, zadłużenie w kasie zapomogowo-pożyczkowej. Stwierdził, że nie jest w stanie wywiązywać się z partycypacji w kosztach pobytu ojca w DPS a obciążanie go tym obowiązkiem uznał za niesprawiedliwe i niezgodne z zasadami współżycia społecznego z uwagi na porzucenie przez ojca rodziny, gdy jeszcze był małoletni, brak alimentowania i brak wykazywania zainteresowania losem syna.

Kolegium zmieniło zaskarżoną decyzję w części dotyczącej odpłatności skarżącego za pobyt ojca w Domu Pomocy Społecznej, ustalając tę odpłatność na poziomie nieco niższym.

Skarżący wywiódł skargę sądu administracyjnego na opisaną wyżej decyzję ostateczną SKO. W skardze zarzucił m.in. naruszenie obowiązku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego przed wydaniem decyzji i posłużenie się wywiadem środowiskowym sporządzanym dla potrzeby rozpatrzenia wniosku o umorzenie zaległości, w dodatku wywiadem nieaktualnym, nie uwzględniającym niekorzystnych zmian w sytuacji życiowej skarżącego. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w odpowiedzi na skargę wniosło o jej oddalenie.

Rozstrzygnięcie prawne

Przedmiotem kontrolowanego postępowania administracyjnego była zmiana wysokości partycypacji skarżącego w kosztach pobytu jego ojca w DPS. Podstawę materialnoprawną dla takiej zmiany stanowił przepis art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, przywołany w decyzji przez organ. Z przepisu tego w jego powiązaniu z treścią art. 106 ust. 3 "a" ustawy o pomocy społecznej, wprost wynika, iż zmiana sytuacji osobistej lub dochodowej strony postępowania, w stosunku do której wydano decyzję na podstawie ustawy o pomocy społecznej, wiąże się z obowiązkiem zmiany lub uchylecia decyzji, przy czym wpływu na zmianę decyzji, nie ma jedynie zmiana dochodu strony o kwotę nieprzekraczającą 10 % kryterium dochodowego. W sprawie niniejszej bezspornym zaś jest, że ustalenie poprzedniej wysokości partycypacji skarżącego w ponoszeniu kosztów pobytu ojca w DPS opierało się na wysokości dochodu skarżącego w postaci wynagrodzenia za pracę natomiast wynagrodzenie to w styczniu 2015r. wzrosło.

Wynagrodzenie strony, stanowiące podstawę do ustalenia kwoty partycypacji w ponoszeniu kosztów pobytu ojca w DPS, wzrosło o kwotę przekraczającą 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. W tej sytuacji zaistniały podstawy do tego, by kwota partycypacji skarżącego w kosztach pobytu ojca w DPS wzrosła do sumy 445,38 złotych.

Nietrafny zdaniem Sądu był także zarzut naruszenia procedury prowadzącej do wydania kwestionowanej decyzji. Wykorzystanie dla potrzeb kontrolowanego postępowania administracyjnego, wszczętego w lutym 2015 r., wywiadu środowiskowego przeprowadzonego u skarżącego w miesiącu styczniu 2015 r. było dopuszczalne. Zadaniem wywiadu środowiskowego jest ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej strony postępowania, co wynika z art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Wywiad środowiskowy nie jest jednak jedynym dowodem stanowiącym wyłączną podstawę dla poczynienia ustaleń w zakresie wymienionym wyżej. Przepis art. 107 ust. 5 "b" ustawy o pomocy społecznej wymienia w 20 punktach dokumenty, w oparciu o które są dokonywane ustalenia co do sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny. Wśród tych dowodów wymieniane jest między innymi zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia za pracę, zawierające informację o potrąconej zaliczce na podatek dochodowy od osób fizycznych, składce na ubezpieczenie zdrowotne, składce na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składce na ubezpieczenie chorobowe (pkt 8 art. 107 ust. 5 "b" ustawy o pomocy społecznej). Kwestionowane przez skarżącego podwyższenie kwoty partycypacji w kosztach pobytu ojca w DPS ostatecznie nastąpiło wyłącznie w oparciu o ustalenie wzrostu wynagrodzenia strony na podstawie zaświadczenia pracodawcy skarżącego. Dane uzyskane w trakcie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania skarżącego w styczniu 2015 r. nie miały więc wpływu na ustalenia kwestionowanej decyzji. Nadto skład orzekający zauważył, że skarżący zarzucając formalny brak przeprowadzenia wywiadu dla potrzeb tego postępowania, nie wykazał, że po wszczęciu tego postępowania (w lutym 2015r.) dane uzyskane (zebrane) w trakcie wywiadu środowiskowego w styczniu 2015 r. były już nieaktualne, a ich nieaktualność przekładała się na treść tej konkretnej decyzji. Sąd podkreślił przy tym, że co do zasady aktualizację wywiadu środowiskowego u strony, mimo braku zmiany jej danych, przeprowadza się nie rzadziej niż co 6 miesięcy, co wynika z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Przewidziana przez ustawę o pomocy społecznej instytucja aktualizacji wywiadu środowiskowego wskazuje, że w postępowaniach prowadzonych z urzędu, organ pomocy społecznej ma prawo wykorzystać w postępowaniu dane uzyskane w ostatnim wywiadzie środowiskowym a konieczność jego zaktualizowania dla potrzeb obecnego postępowania ocenić poprzez pryzmat wszystkich innych dokumentów (dowodów), niezbędnych do ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej strony i jednocześnie mających znaczenie prawotwórcze dla konkretnie prowadzonego postępowania. Skład orzekający podzielił stanowisko wyrażone przez WSA w Lublinie w wyroku z dnia 29 listopada 2012r. sygn. IISA/Lu 521/12, że jedynie w razie stwierdzenia przez organ, że dane zawarte w wywiadzie środowiskowym są niewystarczające w świetle złożonego wniosku o udzielenie pomocy, np. w związku ze zmianą danych zawartych w wywiadzie (art. 107 ust. 4 zd. 1 ustawy o pomocy społecznej), organ zobowiązany byłby dokonać dalszych ustaleń polegających na dokonaniu kolejnej aktualizacji wywiadu. Skoro w kontrolowanym postępowaniu, podstawę faktyczną dla ustalenia prawotwórczego faktu wzrostu wynagrodzenia strony, uzasadniającego podwyższenie kwoty partycypacji w ponoszeniu kosztów utrzymania ojca w DPS, stanowiło wyłącznie zaświadczenie pracodawcy skarżącego o wysokości jego wynagrodzenia, a między wywiadem środowiskowym wykorzystanym dla potrzeb tego postępowania a wydaniem decyzji w pierwszej instancji upłynęły jedynie 2 miesiące a sam skarżący nie wykazał znaczenia zarzuconej dezaktualizacji wywiadu dla rozstrzygnięcia w tej konkretnej sprawie, zarzut braku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w kontrolowanym postępowaniu administracyjnym, był niezasadny.

Aktualizacja wywiadu środowiskowego a podwyższenie opłaty za pobyt w DPS

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 11, styczeń 2016 23:00

Katarzyna Liszka-Michałka

Odśrody: 10327

Źródło: [CBOSA](#)